

Крыніца: adu.by Нацыянальны інстытут развіцця адукацыі

Дэма-версія практычнага задання для экзамена па гісторыі Беларусі, для навучэнцаў 9-х класаў (2022/2023 навучальны год). Білет 23. Варыянт 7. Ч.1

Білет 23. Практычнае заданне. Гаспадарчае развіццё беларускіх зямель у XIV-XVIII стст.

Заданні склалі: Глэмбоцкі П.М., гімназія № 56 г. Мінска

На падставе прадстаўленых матэрыялаў адкажыце на пытанні:

1. На падставе крыніцы 1 назавіце каналы, якія звязалі рэкі Беларусі ў адзіную транспартную сістэму.
2. З апорай на крыніцу 2 вызначыце, як змяніліся адносіны ў дадзеных маёнтках паміж феадаламі і залежнымі сялянамі.
3. Раствлумачце, якая форма феадальнай павіннасці адлюстравана ў крыніцы 3?
4. З апорай на крыніцы 1 і 2 вызначыце, якія старыя і новыя формы эксплуатацыі прымянялі памешчыкі ў адносінах да сялян?

Крыніца 1

Крыніца 2

Падрабязныя правілы аб павіннасцях сялян(складана ўладальнікам маёнткаў Шчорсы і Нягневічы на падставе інвентара 1790 г.)

Маёнткі Шчорсы і Нягневічы з фальваркамі і населенымі вёскамі здаўна належаць роду графаў Храптовічаў, а цяпер па праве ўспадкоўвання складаюцца ў маім вотчынным валоданні. Сяляне гэтых маёнткаў яшчэ... у 1790 г. зыходзілі ... адмысловыя для сябе правы ў частцы сялянскіх павіннасцяў у адносінах да панскага двара. З прычыны гэтага з іх згоды знішчана паншчына і ўсталяваны наступны парадак.

1. Нікому з сялян абодвух падлог, бо яны з'яўляюцца прыгоннымі, не дазваляецца цэлымі сямействамі і паасобку выдаляцца самавольна за рысу маёнтка для жыхарства або паслуг без адмысловага на тое пісьмовага дазволу эканоміі.

2. Ніводны селянін не мае ўласнай зямлі, хаты і іншых гаспадарчых будынкаў, а ўсё гэта з'яўляецца маёй вотчынай. Якая знаходзіцца ў іх карыстанні ворная, сенакосная, пашавая і сядзібная зямля аддадзена ім эканоміяй у арэнду па існых тут і ўсталяваным з імі коштам як бы вольным людзям. У залежнасці ад колькасці працоўных рук і свайго стану яны карыстаюцца сядзібамі большага ці меншага пляца ці ж, не карыстаючыся ні найменшым участкам, знаходзяцца ў гаспадароў. У такім разе яны служаць, працуюць на сплавах, а здольныя займаюцца рамяством.

3. Эканомія не аддае ні найменшай часткі зямлі дарма і не дапамагае ў гаспадарцы, а роўна сяляне не абавязаны выконваць для эканоміі ніякай сялянскай павіннасці і паслуг без плацяжу. Яны вольныя ад падаражчыны, шарваркаў, начной вартаўчыны, даніны і дзякла...

Крыніца 3

